नागरीकांची सनद

-: कार्यालयाचे नाव :-

जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालय ,यवतमाळ

नागरीकांची सनद

विभागाचे नांव :- महिला व बालविकास अमरावती विभाग ,अमरावती.

कार्यालयांचे नांव :- जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालय ,यवतमाळ

अ.क्र	कार्यालयामार्फ़त पुरविल्या जाणा-या सेवाचा तपशिल	सेवा पुरविण्याची विहित मुदत.	सेवा पुरविणारेअधिकारी/कर्मचारी यांचे नाव हुद्दा (दुरध्वनी क्र.)	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्यांचा दुरध्वनी क्र.
१	**शुभमंगल सामुहीक /नोंदणीकृत विवाह योजना:-** जिल्ह्यातील शेतक-यांच्या	**संस्थेस सोहळा आयोजनासाठी:-** स्वंयसेवी संस्थेने सामुहिक विवाह सोहळ्याची तारिख निश्चित करुन	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती .अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१

	/शेतमजुरांच्या सामुहिक विवाहासाठी शुभमंगल सामुहिक विवाह योजना राबविण्यात येते . या योजने अतंर्गत स्वंयसेवी संस्था किंवा स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्या मार्फ़त सामुहिक विवाह सोहळ्याचे आयोजन करण्यात येते . सामुहिक विवाह सोहळा राबविणा-या स्वंयसेवी संस्थाना प्रत्येक जोडप्यामागे रु२०००/-एवढे प्रोत्साहणात्मक अनुदान विवाह सोहळा आयोजन व तदअनुषगींक खर्चासाठी देण्यात येते. व प्रत्येक जोडप्यात रु.१०,०००/- वधुच्या आईच्या नावाने व आई ह्यात नसल्यास वडिला च्या नावाने ,आई-वडील दोघेही ह्यात नसल्यास वधुच्या नावाने देण्यात येते . सोहळ्यात किमान ५ व कमाल १०० जोडप्यांचा समावेश असावा . एका संस्थेस वर्षात फ़क्त दोनदा सामुहिक विवाह संमारंभ आयोजित करता येतात . वार्षिक रु.१.००लाखापेक्षा जास्त उत्पन्न असणा-या कुंटुबास अनुदान अनुज्ञेय नाही.	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे परिपुर्ण प्रस्ताव सादर केल्यावर निधिच्या उपलब्धेतेनुसार ७ दिवसात मंजुरी देण्यात येईल . **विवाहासाठोः-** सामुहिक विवाहाची तारिख जाहिर झाल्यांनतर अर्ज संबधित संस्थेमार्फ़त जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे करण्यात यावा . अर्ज प्राप्त झ ााल्यापासुन ३० दिवसात अर्ज परिपुर्ण असल्यास त्यावर कार्यवाही करण्यात येईल . विवाह फ़क्त नोदणीकृत असणे आवश्यक आहे.	कार्यालय	०७२३२-२४६९२१

	दिनांक ३० सप्टेंबर ,२०११ च्या शासन निर्णयानुसार या योजनेतंर्गत जे जोडपे सामुहिक सोहळ्यात सहभागी न होता ,सरळ विवाह नोंदणी कार्यालयात जाऊन नोंदणीकृत विवाह करतील त्यांना हि रु.१०,०००/-इतके अनुदान देण्यात येते.			
२	**पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार योजना :-** **(राज्यस्तरीय पुरस्कार)** महाराष्ट्र शासनाच्या महिला व बालविकास विभाग़ामार्फ़त महिला व बालविकास क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगीरी करणा-या महिला व संस्थाना दरवर्षी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्काराने गौरविण्यात येते . सदर पुरस्काराकरिता महिला व बालविकास क्षेत्रात किमान २५ वर्षाचा सामाजिक कार्याचा अनुभव असावा.ज्या महिलांना जिल्हास्तरीय पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार,दलित मित्र पुरस्कार अथवा सावित्रीबाई फ़ुले पुरस्कार प्राप्त झालेला	यवतमाळ जिल्ह्याकरिता जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्या कार्यालयाव्दारे वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द केली जाते . त्यानुसार प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्ताव परिपुर्ण असल्यास व अनुदान उपलब्धेतेच्या अधिन राहुन एक महिण्याच्या आत अतीम निर्णय शासनामार्फ़त घेण्यात येईल . प्रस्तावात त्रुटी असल्यास त्रुटी पुर्ततेस्तव संबधिताना १५ दिवसात प्रस्ताव परत करण्यात येईल .	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालय.	**शहरी भागासाठी** श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	आहे.त्या महिला सदर पुरस्कार मिळाल्यापासुन पाच वर्षा पर्यत राज्यस्तरीय पुरस्काराकरिता पात्र राहणार नाही.सदर पुस्कार राज्य शासनामार्फ़त रु.एक लाख एक(१,००,००१) रोख ,स्मुती चिन्ह ,सन्मानपत्र,शाल व श्रीफ़ळ या स्वरुपात दिला जातो.			
३	**पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार योजना :-(विभागीय स्तरीय पुरस्कार)** सदर पुरस्कार हा संस्थेकरिता असुन संस्थेचा महिला व बालविकास क्षेत्रात किमान सात वर्षाचा अनुभव असणे आवश्यक आहे.नोंदणीकृत संस्थेस दलित मित्र पुरस्कार प्राप्त नसावा . संस्था राजकारणापासुन अलिप्त असावी सदर पुरस्कार रु.२५,००१/-रोख , स्मुती चिन्ह ,सन्मानपत्र,शाल व श्रीफ़ळ या स्वरुपात दिला जातो. .	. यवतमाळ जिल्ह्याकरिता जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्या कार्यालयाव्दारे वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द केली जाते . त्यानुसार प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्ताव परिपुर्ण असल्यास व अनुदान उपलब्धेतेच्या अधिन राहुन एक महिण्याच्या आत अतीम निर्णय आयुक्तालया मार्फ़त घेण्यात येईल . प्रस्तावात त्रुटी असल्यास त्रुटी पुर्ततेस्तव संबधिताना १५ दिवसात प्रस्ताव परत करण्यात येईल .	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

४	**पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार योजना(जिल्हास्तरीय पुरस्कार)** सदर पुरस्कारा करिता महिला व बालविकास क्षेत्रात किमान दहा वर्षाचा सामाजिक कार्याचा अनुभव असावा . ज्या महिलांना दलित मित्र पुरस्कार अथवा सावित्रीबाई पुरस्कार प्राप्त झाला आहे. अशा महिलाना सदर पुरस्कार अनुज्ञेय राहणार नाही. सदर पुरस्कार रु.१०,००१/-रोख , स्मुती चिन्ह ,सन्मानपत्र,शाल व श्रीफ़ळ या स्वरुपात दिला जातो.	. यवतमाळ जिल्ह्याकरिता जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्या कार्यालयाव्दारे वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द केली जाते . त्यानुसार प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्ताव परिपुर्ण असल्यास व अनुदान उपलब्धेतेच्या अधिन राहुन एक महिण्याच्या आत अतीम निर्णय आयुक्तालया मार्फ़त घेण्यात येईल . प्रस्तावात त्रुटी असल्यास त्रुटी पुर्ततेस्तव संबधिताना १५ दिवसात प्रस्ताव परत करण्यात येईल .		
५	**महिला समुपदेशन केंद्र(राज्य शासन योजना:-** महिलांवर होणा-या गुन्ह्यानां आळा घालण्यासाठी केंद्र शासनाने प्रामुख्याने ज्या सुचना दिल्या होत्या त्या अनुषगांने महिलांवर होणा-या अत्याचारासाठी महिला	**संस्था मान्यतेसाठी :-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांचे कडुन प्रस्तावाची छाननी करुन प्रमाणपत्रासह प्रस्ताव एक महिन्यात महिला राज्य आयोगास सादर केला जाईल . प्रस्तावात त्रुटी	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	समुपदेशन केंद्र चालविली जात होती . काही ठिकाणी या धर्तीवर महिला समुपदेशन केंद्र चालविन्याचा निर्णय कृतीदलाने घेतला त्यानुसार पोलिस विभाग़ाच्या क्षेत्रात स्वयसेवी संस्थामार्फ़त अत्याचारित महिलांना समुपदेशन करण्याचे कार्य केले जाते.सदर केंद्र चालविण्यासाठी स्वंयसेवी संस्थाना रु.२,३०,३६६ इतके अनुदान वार्षिक स्वरुपात देण्यात येते .	असल्यास त्रुटी पुर्ततेसाटी प्रस्ताव परत करण्यात येइल. व परिपुर्ण प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर पुढील मंजुरीसाठी राज्य महिला आयोगास प्रस्ताव सादर करण्यात येइल. यवतमाळ जिल्ह्यात पुढीलप्रमाणे महिला समुपदेशन केंद्र कार्यरत आहेत. १.फ़ुले -आंबेडकर महिला प्रबोधिनी ,प्राध्यापक कॉलनी ,पांढरकवडा (८००७९४०४६६). २.तेजस्विनी बहु.सेवाभावी संस्था ,दारव्हा (९४२२३३१५३६). ३.स्व.पंडितराव मस्के बहु.संस्था,पुसद(९८८१०५०१३६)		
६	**नौकरी करणा-या महिलासाठी वसतिगृह** (केंद्र शासन योजना) निवासस्थानापासुन ईतर शहरात नौकरी करणा-या विवाहित ,अविवाहित ,घटस्पोटीत ,विधवा महिलांना या वसतिगृहात प्रवेश देण्यात येतो.तसेच महिलेसोबत तिच्या सात वर्षाच्या मुलास	**संस्थेत प्रवेशासाठी :-** अर्ज व आवश्यक त्या कागपत्राच्या पुर्ततेनंतर जागा उपलब्ध असल्यास त्वरीत . **संस्था मान्यतेसाठी :-** जिल्हा महिला व बालविकास	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	देखिल वसतिगृहात ठेवण्यात येते . स्वंयसेवी संस्थेस सार्वजनिक जागेवर वसतिगृहाच्या इमारत बांधकामासाठी अनुदान देण्यात येते.संस्था भाड्याने इमारत घेउन योजनेची अंमलबजावणी करु शकते. सुधारित योजनेनुसार जास्तीत जास्त रु.२५,०००/- एवढे मासिक उत्पन्न असलेल्या महिलांना या योजनेचा लाभ दिला जातो.तसेच महिलेच्या मासिक वेतनाच्या प्रमाणात पुढीलप्रमाणे शुल्क आकारण्यात येते . सिंगल बेडरुमसाठि मासिक पगाराच्या १०% ,डबल बेडरुमसाठि मासिक पगाराच्या १५ % ,डॅारमेटरीसाठी मासिक पगाराच्या ७.५% भाडे आकारण्यात येते.	अधिकारी यांच्याकडुन प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्याची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव छाननी समितीपुढे ठेवण्यात येतात व त्यांनतर छाननी समितीने मंजुरी दिलेले प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे मंजुरीसाठी प्रस्ताव पाठविले जातात . १.जनता शिक्षक प्रसारक मंडळ ,पुसद २.महिला समाज यवतमाळ व्दारा संचालित वसतिगृह ,यवतमाळ.		
७	**स्टेप (केंद्र शासनाची योजना):-** आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल महिलामधिल कौशल्य वाढवुन त्यांची व्यवसायिकदृष्ट्या उत्पादकता वाढविणे ,जेणे करुन त्या आर्थिकदृष्टया स्वःताच्या पायावर उभ्या राहुन सक्षम होऊ शकतील . या योजनेव्दारा महिलांना पशुपालन ,शेती ,	**प्रवेशासाठी :-** आवश्यक त्या कागदपत्राच्या पुर्ततेनंतर जागा उपलब्ध असल्यास आणि योजना मंजुर झ ाल्यास त्वरीत प्रवेश देण्यात येतो. **संस्था मान्यतेसाठी** :- जिल्हा महिला व बालविकास	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	डेअरी,मत्सव्यवसाय ,हस्तकला ,खादीग्राम उघोग रेशीम किड्याचे पालन ,सामाजिक वनीकरण ,पडिक जमिनीचा विकास, स्थानिकरित्या मान्यता दिलेला कोणताही व्यवसाय इत्याद्दी प्रकारचे प्रशिक्षण देण्यात येते . असा हा सात्विक उपक्रम स्वंयसेवी संस्था मार्फ़त राबविण्यात येतो.महिलांना प्रशिक्षण सुविधा,कर्मचारी वर्ग ,कच्चा माल व पुरक सेवा उपलब्ध करण्यासाठी स्वंयसेवी संस्थेला प्रकल्पाच्या एकुण खर्चाच्या ९०% रक्कम अनुदान म्हणून देण्यात येते . उर्वरित १०% रक्कम संबधित स्वंयसेवी संस्थेने उभारावयाची आहे.सदरचे अनुदान दोन हप्त्यात देण्यात येते . एका प्रकल्पामध्ये किमान २०० व कमाल १००० महिला असणे आवश्यक आहे. प्रशिक्षणासाठी संबधित स्वंयसेवी संस्थेशी गरजु महिलेने संपर्क साधावा. **टिप :-** स्टेप योजने अंतर्गत कार्यरत संस्थांची यादी व विहित अर्जाचा नमुना महिला व बालविकास आयुक्तालयाच्या	अधिकारी यांच्याकडुन प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्याची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव छाननी समितीपुढे ठेवण्यात येतात व त्यांनतर छाननी समितीने मंजुरी दिलेले प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे मंजुरीसाठी प्रस्ताव पाठविले जातात .		

	www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
८	**स्वाधार:(केंद्र शासनाची योजना)** निराधार ,निराश्रीत महिला व ज्या महिलेला कौटुंबिक आधार नाही. अशी महिला मानसिकदृष्ट्या कमकुवत महिला ,एड्सग्रस्त महिला अशा महिलांना निवारा ,अन्न व वस्त्र कपडे देणे ,समुपदेशन करणे शिक्षणव्दारे त्यांची सामाजिक व आर्थिक उन्नती करण ,न्यायीक व इतर आधार देणे यासाठी स्वंयसेवी संस्थाना प्रकल्प राबविण्यासाठी केंद्र शासनाकडुन स्वाधार योजनेतंर्गत अनुदान दिले जाते . या योजनेतंर्गत राज्यात Help line कार्यरत आहे . सदर योजना राज्य शासन व स्वंयसेवी संस्थेच्या माध्यमातुन राबविली जाते . गरजु महिला प्रवेशासाठी संबधित संस्था व जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याशी संपर्क साधु शकतात . **टिप :-** स्वाधार योजने अंतर्गत कार्यरत संस्थांची यादी व विहित अर्जाचा नमुना	**संस्था मान्यतेसाठी** :- जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडुन प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्याची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव छाननी समितीपुढे ठेवण्यात येतात व त्यांनतर छाननी समितीने मंजुरी दिलेले प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे मंजुरीसाठी प्रस्ताव पाठविले जातात . **टिप:-** मा.आयुक्तालय पुणे यांच्याकडे सदर प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	महिला व बालविकास आयुक्तालयाच्या www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
९	**उज्ज्वला (केंद्र शासन योजना)** उज्ज्वला हि केंद्र शासनाची योजना असुन या योजने अंतर्गत प्रामुख्याने पाच घटक आहेत ते पुढील प्रमाणे:- १.प्रतिबंध २.सुटका ३.पुनर्वसन४.पुनएकात्मिकिकरण ५.मायदेशी पाठविणे. लैगिक शोषनाला बळी पडलेल्या ,वेश्याव्यवसायातुन पोलिसांनी सुटका केलेल्या ,लालबती विभागातील स्रिया व मुलीचे स्वंयसेवी संस्थेच्या माध्यमातुन संगोपन,शिक्षण ,प्रशिक्षण देऊन पुनर्वसन करण्यासाठी उज्ज्वला हि योजना कार्यन्वित केलेली असुन या योजने अंतर्गत २१ लाख ७६ हजार इतके सहाय्यक अनुदान देण्यात येते . **टिप :-** उज्ज्वला योजने अंतर्गत कार्यरत संस्थांची यादी व विहित अर्जाचा नमुना	**संस्था मान्यतेसाठी :-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडुन प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्याची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव छाननी समितीपुढे ठेवण्यात येतात व त्यांनतर छाननी समितीने मंजुरी दिलेले प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे मंजुरीसाठी प्रस्ताव पाठविले जातात .	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	महिला व बालविकास आयुक्तालयाच्या www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
१०	**कौटुंबिक हिसाचारापासुन महिलांचे संरक्षण अधिनियम २००५:-** कौटुंबिक हिसाचार म्हणजे एकाच घरात राहणारा पुरुष , नातेवाईकांनी स्त्रिला मारहाण ,शिवी गाळ करणे , हुंडयासाठी धमकावणे ,घरातुन हाकलुन देणे ,नशेसाठी स्त्रीकडून मारहान करून पैसे घेणे स्त्रीला आवश्यक गरजा पासुन वंचित ठेवणे , लैगिक अत्याचार, शाब्दिक व भावनिक गैरवर्तन करणे, आर्थिक अत्याचार करणे , अशी पिडित महिला स्थानिक क्षेत्रात नियुक्त केलेल्या संरक्षण अधिकारी यांचेशी संपर्क साधुन विहित नमुन्यातील अर्ज भरुन तो न्यायालयात सादर करु शकते. न्यायालय प्रकरणानुसार नोटीस बजावणे ,समुपदेशन करणे ,विभागुन घरात राहण्याचा हक्क देणे , पोलिस संरक्षण देणे ,निवास देणे ,आर्थिक	न्यायालयात अर्ज दाखल केल्यानंतर पहिल्या सुनावणीच्या तारखेपासुन साठ (६०) दिवसाच्या कालवधित प्रकरण निकाली काढण्यात येते .	१.संरक्षण अधिकारी २.जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	संबधित न्यायालयाचे न्यायाधिश

	सहाय्य देणे ,मुलांचा ताबा आदेश नुकसान भरपाई आदेश व आवश्यक सेवा पुरविणे या स्वरुपाचा आदेश देणे. **टिप:-** जिल्ह्यामध्ये नियुक्त केलेल्या संरक्षण अधिका-याची यादी व क्षेत्र सबंधि जिल्हयाच्या जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालयकडे व आयुक्तालयाच्या www.commisionerate .gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
११	**शासकिय निरिक्षणगृह व बालगृह (मुलांचे) यवतमाळ :-** बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २००० मधील तरतुदीनुसार पोलिसांच्या मार्फ़त ताब्यात घेतलेले विधी संघ्रषित बालकास बालन्यायमडळाच्या आदेशाने अतिम आदेश निर्गमित करे पर्यत निरीक्षणगृहात ठेवण्यात येते.तसेच काळजी व संरक्षणाच्या गरज असलेल्या मुंलाना बालकल्याण समितीच्या आदेशानुसार निरिक्षणगृह/बालगृहात दाखल	**संस्था प्रवेशासाठी :-** बालन्यायमंडळ किंवा बालकल्याण समिती यांचे आदेशानंतर तात्काळ दाखल करण्यात येते **संस्था मान्यतेसाठी:-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे योजनेच्या मान्यतेसाठी स्वंयसेवी संस्थामार्फ़त प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्या प्रस्तावाची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव योग्य त्या शिफ़ारशीसह	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	करण्यात येते. बालकांच्या संस्थेतील वास्तव्य कालावधीत त्यांचे संरक्षण ,अन्न ,वस्त्र ,निवारा,वैदयकिय सेवा ,शिक्षण ,प्रशिक्षण इ.सेवासुविधा उपलब्ध करुन देण्यात येते. तसेच त्यांच्या पालकांचा शोध घेऊन पुनर्वसन करण्यात येते. सदर योजना राबविण्यासाठी स्वंयसेवी संस्थेस योजनेच्या आकृती बंधानुसार मान्य कर्मचारी वर्गावर १००% सहाय्यक अनुदान देण्यात येते . एक्सकॉट खर्च १००% प्रतिप्रवेशित आणि दरमहा ६३५रु.परिरक्षणासाठी सहाय्यक अनुदान स्वंयसेवी संस्थेस अदा केले जाते . तसेच शासकीय निरिक्षणगृहाचा १००% खर्च शासनामार्फ़त केला जातो तसेच स्वयसेवी संस्थेस प्रती प्रवेशित दरमहा रु९५० परिरक्षणासाठी सहाय्यक अनुदान संस्थेस दिले जाते त्यामध्ये रु६३५ परिपोषण व रु.३१५प्रशासकीय खर्चावर सहाय्यक अनुदान म्हणुन मंजुर करण्यात येते.सदर योजना शासन तसेच स्वंयसेवी संस्था मार्फ़त	आयुक्तालयास सादर केले जाते.त्यांनतर जिल्ह्याच्या आवश्यकतेनुसार आणि उपलब्ध तरतुदी च्या अधिन राहुन स्वंयसेवी संस्थेस अनुदान तत्वावर मान्यता देण्याचा निर्णय शासन स्तरावरुन घेण्यात येतो.		

	राबविण्यात येते . सदर सर्व संस्थानी बालन्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) सुधारीत अधिनियम २००६ च्या कलम ३४(३)नुसार नोंदणी प्रमाणपत्र घेणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे. बालगृह/निरिक्षणगृहाची यादी व विहित अर्जाचा नमुना संबधित जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे व आयुक्तालयाच्या www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
१२	**बालगृह योजना :-** बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २००० मधील तरतुदीनुसार काळजी व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांना बालकल्याण समितीच्या आदेशानुसार बालगृहात दाखल करण्यात येते. बालकांच्या संस्थेतील वास्तव्य कालावधीत त्यांचे संरक्षण ,अन्न	**संस्था प्रवेशासाठी :-** बालन्यायमंडळ किंवा बालकल्याण समिती यांचे आदेशानंतर तात्काळ दाखल करण्यात येते **संस्था मान्यतेसाठी:-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे योजनेच्या मान्यतेसाठी स्वंयसेवी	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	,वस्त्र ,निवारा,वैदयकिय सेवा ,शिक्षण ,प्रशिक्षण इ.सेवासुविधा उपलब्ध करुन देण्यात येते. तसेच त्यांच्या पालकांचा शोध घेऊन पुनर्वसन करण्यात येते. स्वंयसेवी संस्थेस प्रतिप्रवेशित दरमहा रु९५० परिरक्षणासाठी सहाय्यक अनुदान दिले जाते.त्यामध्ये ६३५रु.परिपोषणासाठी सहाय्यक अनुदान स्वंयसेवी संस्थेस अदा केले जाते .तसेच रु .३१५ प्रशासकीय खर्चासाठी अदा केले जाते.सदर योजना स्वंयसेवी संस्था मार्फ़त राबविण्यात येते . सदर सर्व संस्थानी बालन्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २००२ च्या कलम ३४(१) अन्वये सर्व संस्थाना बालगृह म्हणुन घोषित करण्यात आलेले आहे.तसेच सर्व संस्थानी बालन्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) सुधारीत अधिनियम २००६ च्या कलम ३४(३)नुसार नोंदणी प्रमाणपत्र घेणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे.	संस्थामार्फ़त प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्या प्रस्तावाची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव योग्य त्या शिफ़ारशीसह आयुक्तालयास सादर केले जाते.त्यांनतर जिल्ह्याच्या आवश्यकतेनुसार आणि उपलब्ध तरतुदी च्या अधिन राहुन स्वंयसेवी संस्थेस अनुदान तत्वावर मान्यता देण्याचा निर्णय शासन स्तरावरुन घेण्यात येतो. यवतमाळ जिल्हयात सध्या कार्यरत असलेल्या बालगृहाची संख्या ३३ एवढी आहे.		

	बालगृह/निरिक्षणगृहाची यादी व विहित अर्जाचा नमुना संबधित जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे व आयुक्तालयाच्या www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.			
१३	**अनुरक्षणगृह :-(अशासकीय संस्थामार्फ़त)** निरिक्षणगृह /बालगृहातील मुलाचा वास्तव्य काळ संपल्यानंतर संस्थेमधुन बाहेर पडताना ज्या मुलांच्या पुनर्वसनाची योग्य व्यवस्था झालेली नाही. अशा मुलांना त्यांचे अपुरे राहिलेले शिक्षण/व्यवसाय प्रशिक्षण पुर्ण करण्यासाठी तसेच नौकरी किंवा व्यवसाय मिळे पर्यत तिन वर्षा पर्यत अनुरक्षणगृहात राहता येते . अनुरक्षणगृहातील मुलांच्या वास्तव्य कालावधीत त्यांना शिक्षण ,प्रशिक्षण देऊन नौकरी किंवा व्यवसाय करण्यास सक्षम	**संस्था प्रवेशासाठी :-** बालन्यायमंडळ किंवा बालकल्याण समिती यांचे आदेशानंतर तात्काळ दाखल करण्यात येते **संस्था मान्यतेसाठी:-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे योजनेच्या मान्यतेसाठी स्वंयसेवी संस्थामार्फ़त प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्या प्रस्तावाची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव योग्य त्या शिफ़ारशीसह आयुक्तालयास सादर केले जाते.त्यांनतर जिल्ह्याच्या	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	करण्याचा प्रयत्न केला जातो. अनुरक्षणगृहामध्ये दाखल होणा-या लाभार्थ्याना दरमहा रु.९५० इतके अनुदान अनुरक्षणगृहास दिले . जाते.	आवश्यकतेनुसार आणि उपलब्ध तरतुदी च्या अधिन राहुन स्वंयसेवी संस्थेस अनुदान तत्वावर मान्यता देण्याचा निर्णय शासन स्तरावरुन घेण्यात येतो.		
१४	**बालसंगोपन योजना :-** एक पालक असलेले बालके ,मृत्यु, घटस्फ़ोट ,विभक्तीकरण ,परित्याग ,कुमारी माता ,गंभीर आजार ,जन्मठेपेची शिक्षा भोगत असलेल्या कैदयाची बालके ,पालकामधील तीव्र वैवाहीक बेबनाव असलेल्या कुटुंबातील बालके व बालकामगार या याजनेचा लाभ घेऊ शकतात . बालकास ज्या कुटुंबात ठेवण्यात येते त्या कुटुंबाला बालकाच्या संगोपनासाठी दरडोई रु.४२५ व ज्या स्वंयसेवी स्थेमार्फ़त बालक कुटुंबात दाखल झाले. त्यास्वंयसेवी संस्थेला प्रशासकीय खर्चासाठी सहाय्यक अनुदान रु.७५ इतके दरमहा दरडोई इतके एकुन रु.५०० सहाय्यक अनुदान दिले जाते. सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी जिल्हा	**संस्था प्रवेशासाठी :-** बालकल्याण समिती यांचे आदेशानंतर तात्काळ दाखल करण्यात येते **संस्था मान्यतेसाठीः-** जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे योजनेच्या मान्यतेसाठी स्वंयसेवी संस्थामार्फ़त प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्या प्रस्तावाची छाननी करुन परिपुर्ण प्रस्ताव योग्य त्या शिफ़ारशीसह आयुक्तालयास सादर केले जाते.त्यांनतर जिल्ह्याच्या	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

	महिला व बालविकास अधिकारी यांच्याकडे संपर्क साधावा . बालसंगोपन योजनेच्या संस्थाची यादी जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालय तसेच आयुक्तालयाच्या www.commisionerate.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.	आवश्यकतेनुसार आणि उपलब्ध तरतुदी च्या अधिन राहुन स्वंयसेवी संस्थेस आयुक्तालय स्तरावरुन मान्यता देण्यात येते. जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांच्या मार्फ़त योजना राबविण्यात येत असल्यास त्यांच्या मार्फ़त गृहचौकशी करुन लाभार्थीची निवड केली जाते. यवतमाळ जिल्ह्यात खालील तिन स्वंयसेवी संस्था सदर योजनेतंर्गत कार्यरत आहेत. १.श्रध्दा महिला व शिक्षण प्रसारक मंडळ राळेगांव व्दारा संचालित स्व.सुमनताई बालगृह राम मंदिर जवळ राळेगांव . २.स्व.रमेश जाधव शिक्षण प्रसारक मंडळव्दारा संचालित विद्यारतन वडते बालगृह धुंदी ता.पुसद . ३.फ़ुले-आंबेडकर महिला प्रबोधिनी,प्रा.कॉलनी पांढरकवडा.		

१५	**मनोधैर्य योजनाः-** महिला व बालविकास विभाग शा.नि.क्र.सकिर्ण -२०११/प्र.क्र.६/का-२ दि.२१/१०/२०१३. नुसार बलत्कार ,बालकांवरील लैगिक अत्याचार ,असिड हल्यातील पिडीत महिला व बालक यांना पुनःस्थापक न्यायाची खात्री देण्यासाठी सदर योजना दि.२/१०/२०१३ पासुन सुरु करण्यात आलेली आहे.या योजनेतंर्गत बलत्कार व बालकावरील लैगिक अत्याचार प्रकरणी किमान रु.दोन लाख व विशेष प्रकरणामध्ये रु.तीन लाख अर्थ सहाय्य अनुज्ञेय राहिल.त्याच प्रमाणे असिड हल्यात जखमी झालेल्या महिला व बालकास त्यांचा चेहरा विद्रूप झाल्यास अथवा कायमचे अपंगत्व आल्यास रु.तीन लाख व असिड हल्यात इतर जखमा झालेल्या महिला व बालकांना रु.पन्नास हजार इतके अर्थसहाय्य अनुज्ञेय राहील व अनुदान उपब्धेतेनुसार मंजुर अर्थसहाय्य संबधित लाभार्थ्यास अदा केले जाईल.	पोलिस ठाणे अमंलदार /पोलिस अधिकारी यांनी FIR दाखल होताच जिल्हा क्षतिसहाय्य व पुनर्वसन मंडळाचे अध्यक्ष मा.जिल्हाधिकारी /निवासी उपजिल्हाधिकारी /जिल्हा पोलिस अधिक्षक ,जिल्हा शल्य चिकित्सक ,जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी यांना ईमेल अथवा एसएमएस व्दारे थोडक्यात माहिती दयावी.जेणे करुन पिडित महिला व बालकाच्या मदतीकरिता जिल्हा मंडळाची बैठक तातडीने बोलविण्यात येईल व वैदयकिय सेवा जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या मार्फ़त तातडीने पुरविता येईल. **टिपः-** सदर योजने अंतर्गत माहे- जुलै २०१५ मंजुर झालेल्या प्रकरणाची संख्या ५९ एवढी आहे.	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

१६	**महिला प्रशिक्षण केंद्रः-** सदर योजनेतंर्गत आर्थिकदृष्टया कमकुवत व दुर्बल गटातील महिलांना व्यवसाय प्रशिक्षण देऊन त्यांना अर्थाजनाचे साधन उपलबध्द करुन देण्यात येते.या करिता प्रतिसत्र रु.२१५००/-असे दोन सत्रा करिता एकुण रु.४३,०००/- अनुदान मजुर करण्यात येते . यामध्ये शिवणकला विषयक प्रशिक्षण महिलांना दिले जाते.	यवतमाळ जिल्हयात सध्या कार्यरत असलेली प्रज्ञाशिल बहु.संस्था नागपुर व्दारा संचालित ,महिला प्रशिक्षण केंद्र दिग्रस.येथे सदर योजना राबविली जाते.	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१
१७	**बंदी/मुक्तबंदी/परिविक्षाधीन यांच्या पुनर्वसनार्थ योजना :-** अपराधी परिविक्षा अधिनियम १९५८ अंतर्गत शिक्षा भोगत असलेल्या बंदी /मुक्तबंदी /परिविक्षाधिन यांना शासन निर्णय क्र.POA९५८६/१(१४१)PRS-२दि.२/१/१९९३ व सुधारित शा.नि.दि.२/९/२००२ नुसार रु५०००/- एवढे अर्थसहाय्य कारागृहातुन मुक्तता झाल्यानंतर व्यवसायासाठी मंजुर करण्यात येते .	सदर अनुदान प्राप्त करण्यासाठी मुक्तबंदी ज्या कारागृहातुन मुक्त झाला त्या कारागृहाचे मुक्तता प्रमाणपत्र आवश्यक आहे.व्यवसायासाठी मंजुर रक्कमेपेक्षा जादा रक्क म लागत असल्यास अर्जदाराने स्वतः जादा रक्कम भरण्याचे हमी पत्र देंणे आवश्यक राहिल.	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	श्रीमती . अर्चना के.इंगोले ९०११२९४२५१ ०७२३२-२४६९२१

कार्यालयाचे नांव :- जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालय ,यवतमाळ

जन माहिती अधिकारी/अपिलिय अधिकारी

कार्यालयाचा दुरध्वनी क्र.०७२३२-२४६९२१ कार्यालयाचा ईमेलआयडी:- dwomenchild@yahoo.com

अ.क्र.	अधिका-याचे नांव	पदनाम	भ्रमणध्वनी क्रमांक
१	श्री.एस.एस.राठोड	जन माहिती अधिकारी	९४०३०२४७८६
२	श्री.पि.पि.विघ्ने	सहा.जन माहिती अधिकारी	९९६०७४५१६५
३	श्रीमती.अर्चना के.इंगोले	अपिलिय अधिकारी	९०११२९४२५१

जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी कार्यालयातील अधिकारी / कर्मचा-यांची नावे ,पदनाम व भ्रमणध्वनी क्रमांक.

कार्यालयाचा दुरध्वनी क्र.०७२३२-२४६९२१ कार्यालयाचा ईमेलआयडी:- dwomenchild@yahoo.com

अ.क्र.	अधिकारी /कर्मचा-याचे नांव	पदनाम	मोबाईल क्र.
१	श्रीमती. अर्चना के.इंगोले	जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	9011294251
२	श्री.एस.एस.राठोड	जिल्हा परिविक्षा अधिकारी	9403024786
३	श्री.जी.आर.ठाकरे	परिविक्षा अधिकारी	9604759514
४	श्री.पि.व्ही.गुलवाडे	सहा.लेखा अधिकारी	9423131253
५	श्री.के.के. शर्मा	वरिष्ठ लिपिक(लेखा)	9881571464
६	श्रीमती. के.आर.राठोड	संरक्षण अधिकारी	9860409812
७	श्रीमती.आर.आर.गुप्ता	विधी सल्लागार	7038283404
८	श्री.आर.बि.सोमटकर	कनिष्ठ लिपिक	9767088179
९	श्री. अनिल एस.चव्हाण	कनिष्ठ लिपिक	9623600422
१०	श्रीमती.एस.एस.ठाकरे	संरक्षण अधिकारी(कनिष्ठ) यवतमाळ ग्रामीण,बाभुळगांव(करिता)	9765780767
११	श्री.एस.बि.राठोड	संरक्षण अधिकारी(कनिष्ठ) आर्णी,घांटजी (करिता)	9960764749
१२	श्री.पि.के.वानोळे	संरक्षण अधिकारी(कनिष्ठ) पुसद ,दिग्रस (करिता)	8805384385
१३	श्री.एस.यु.गोमासे	संरक्षण अधिकारी(कनिष्ठ) पांढरकवडा,झरी (करिता)	9421771960
१४	श्री.एन.जी.करलुके	वाहन चालक	9421702297
१५	श्री.एस.एस.हारगुडे	शिपाई	9850963791